TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2008 m. gruodžio 16 d.*

Byloje C-47/07 P

dėl 2007 m. sausio 31 d. pagal Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo,

Masdar (UK) Ltd, įsteigta Eversley (Jungtinė Karalystė), atstovaujama *QC* A. P. Bentley ir baristerio P. Green,

apeliantė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Bendrijų Komisijai, atstovaujamai J. Enegren ir M. Wilderspin, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

* Proceso kalba: anglų.

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijų pirmininkai P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, M. Ilešič (pranešėjas) ir T. von Danwitz, teisėjai A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, R. Silva de Lapuerta, J. Malenovský, A. Arabadjiev ir C. Toader,

generalinis advokatas J. Mazák,
posėdžio sekretorė L. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2008 m. vasario 20 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2008 m. birželio 12 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Apeliaciniu skundu *Masdar (UK) Ltd* (toliau – *Masdar*) prašo panaikinti 2006 m. lapkričio 16 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo sprendimą byloje *Masdar (UK) prieš Komisiją* (T-333/03, Rink. p. II-4377, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo Pirmosios instancijos teismas atmetė jos ieškinį dėl žalos, kurią ji tariamai patyrė dėl nesumokėjimo už paslaugas, kurias ji teikė vykdydama Bendrijos paramos projektus.

Ginčo aplinkybės

2 1994 m. pradžioje vykdant techninės pagalbos Nepriklausomų valstybių sandraugai Bendrijos programą (TACIS) tarp Europos Bendrijų Komisijos ir bendrovės *Hellenic Management Investment Consultants SA* (toliau – *Helmico*) buvo sudaryta sutartis dėl projekto Moldovoje vykdymo. Ši sutartis (toliau – Moldovos sutartis) buvo projekto „Pagalba privačių ūkininkų asociacijos organizavimui“ (toliau – Moldovos projektas) dalis.

3 1996 m. balandžio mėn. *Helmico* ir *Masdar* sudarė subrangos sutartį, kuria *Helmico* pastarajai perleido pareigą teikti kai kurias Moldovos sutartyje numatytas paslaugas.

4 1996 m. rugsėjo 27 d. tarp Komisijos ir *Helmico* buvo sudaryta kita sutartis. Pagal šią sutartį (toliau – Rusijos sutartis) *Helmico* įsipareigojo teikti paslaugas Rusijoje vykdant projektą „Federalinė sėklų sertifikavimo ir tyrimo sistema“ (toliau – Rusijos projektas).

5 1996 m. gruodžio mėn. *Helmico* ir *Masdar* sudarė subrangos sutartį dėl Rusijos projekto, labai panašią į 1996 m. balandžio mėn. subrangos sutartį dėl Moldovos projekto.

6 Artėjant 1997 m. pabaigai, *Masdar* susirūpino dėl *Helmico* mokėjimų vėlavimų, o pastaroji nurodė, kad dėl jų kalta Komisija. *Masdar* susisiekė su Komisijos tarnybomis ir sužinojo, kad iki šios datos ji apmokėjo visas *Helmico* sąskaitas. Atlikusi išsamesnį tyrimą, *Masdar* sužinojo, kad apie iš Komisijos gautus mokėjimus *Helmico* ją informuodavo pavėluotai arba neteisingai.

7 1998 m. spalio 2 d. susitiko *Masdar* administratorius ir Komisijos atstovai (toliau – 1998 m. spalio 2 d. susirinkimas) tam, kad aptartų problemas, kilusias bendradarbiaujant su *Helmico*.

8 1998 m. spalio 5 d. Komisija nusiuntė laišką *Helmico*, kuriame ji išreiškė susirūpinimą tuo, kad dėl pastarosios atstovų ir *Masdar* nuomonių skirtumo gali žlugti Rusijos projektas, ir pabrėžė, kad jai labai svarbi Rusijos projekto sėkmė. Ji paprašė iš *Helmico* garantijos, *Helmico* ir *Masdar* bendrai pasirašytos deklaracijos forma. Šiame laiške nurodoma, kad, nepateikus tokios garantijos iki 1998 m. spalio 12 d., pirmadienio, Komisija taikys kitas priemones, siekdama užtikrinti, kad šis projektas būtų įvykdytas.

9 1998 m. spalio 6 d. *Helmico* atsakė Komisijos tarnyboms, kad nuomonių skirtumai buvo panaikinti. Šiame atsakyme nurodoma, kad ji susitarė su *Masdar*, jog visi būsimi mokėjimai, įskaitant dar neapmokėtas sąskaitas faktūras įgyvendinant Rusijos projektą, bus vykdomi į *Masdar* nurodytą banko sąskaitą, o ne į *Helmico* sąskaitą. Šiame laiške ranka prirašyta: „Patvirtinta S. Masdar, 1998 m. spalio 6 d.“. Toks pat tos pačios dienos *Masdar* vadovo pasirašytas laiškas dėl pagal Moldovos sutartį mokėtinų sumų buvo išsiųstas Komisijai.

10 1998 m. spalio 7 d. *Helmico* nusiuntė Komisijai dar du laiškus, *Masdar* vardu patvirtintus S. Jų tekstas buvo toks pat kaip spalio 6 d. laiškų, išskyrus tai, kad laiške dėl Rusijos sutarties neminima banko sąskaita, o laiške dėl Moldovos sutarties būsimiems mokėjimams nurodomas *Helmico* banko sąskaitos numeris Atėnuose.

11 1998 m. spalio 8 d. *Helmico* parašė du laiškus minėtų projektų koordinatoriams iš Komisijos „sutarčių“ tarnybos, prašydama būsimus mokėjimus pagal Rusijos ir Moldovos sutartis pervesti į kitą *Helmico* sąskaitą Atėnuose.

12 Tą pačią dieną *Helmico* ir *Masdar* pasirašė susitarimą, kuriuo *Masdar* vadovui suteikiamas įgaliojimas pervesti lėšas iš Komisijai skirtuose 1998 m. spalio 7 d. ir 8 d. laiškuose nurodytų dviejų sąskaitų.

13 1998 m. lapkričio 10 d. Komisija pateikė savo ataskaitą dėl Rusijos projekto pabaigos. Iš šešių vertinamų sričių keturios buvo įvertintos „puikiai“, viena – „gerai“ ir dar viena – „patenkinamai“. Šioje ataskaitoje buvo nuspręsta, kad „projektas buvo vykdomas ir įgyvendintas pavyzdingai“. 1999 m. vasario 26 d. Komisija pateikė ataskaitą dėl Moldovos projekto, kurioje dvi sritys buvo įvertintos „gerai“, o likusios keturios „patenkinamai“.

14 1999 m. liepos 29 d. Komisijos tarnybos nusiuntė *Masdar* laišką, kuriame jos nurodė, kad Komisija, kuriai buvo pranešta apie esančius finansinius pažeidimus santykiuose tarp *Helmico* ir *Masdar*, vykdant Rusijos ir Moldovos sutartis, sustabdė visus dar neatliktus mokėjimus. Susirūpinusi *Masdar* finansiniais sunkumais Komisija ją informavo, kad ji galėtų pervesti 200 000 eurų avansą, vykdant Rusijos projektą, į *Helmico* sąskaitą, nurodytą 1998 m. spalio 8 d. šios bendrovės nurodymuose. 1999 m. rugpjūčio mėn. 200 000 eurų suma buvo pervesta į šią sąskaitą, o vėliau iš jos į *Masdar* sąskaitą.

15 Tarp 1999 m. gruodžio mėn. ir 2000 m. kovo mėn. *Masdar* vadovas parašė keliems Komisijos pareigūnams bei už išorės santykius atsakingam Komisijos nariui C. Patten. Tarp įvairių nurodytų klausimų buvo ir klausimas dėl *Masdar* teikiamų paslaugų apmokėjimo.

16 2000 m. kovo 22 d. Komisijos išorės santykių bendros tarnybos generalinis direktorius parašė *Masdar* vadovui, nurodydamas:

„Po intensyvių konsultacijų (kuriose buvo aptartos kelios galimybės, įskaitant galutinį atsiskaitymą pagal dvi sutartis, išmokant papildomas sumas *Masdar*, apskaičiuotas pagal Jūsų atliktus darbus ir patirtas išlaidas), Komisijos tarnybos galiausiai nusprendė išieškoti iš *Helmico* anksčiau pervestas lėšas. Teisiniu požiūriu galima manyti, kad visi tiesiogiai *Masdar* atlikti mokėjimai (netgi per *Helmico* banko sąskaitą, prie kurios jūs turite priėjimą) *Helmico* bankroto atveju būtų laikomi *Helmico* administracijos ar kreditorių suderintais veiksmais. Be to, neaišku, ar, kilus ginčui tarp *Helmico* ir *Masdar*, Europos Komisijos sumokėtos lėšos galiausiai atitektų *Masdar*, kaip to tikisi Komisija."

17 2000 m. kovo 23 d. Komisija parašė *Helmico*, nurodydama, kad ji atsisako apmokėti sąskaitas faktūras, kurių mokėjimas buvo sustabdytas, ir prašo sugrąžinti 2 091 168,07 euro sumą. Komisija ėmėsi šių veiksmų, sužinojusi, kad *Helmico* sukčiavo, vykdydama Moldovos ir Rusijos sutartis.

18 2000 m. kovo 31 d. *Masdar High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division* pareiškė ieškinį *Helmico*, kuriuo ji reikalavo sumokėti 453 000 eurų už pagal subrangos sutartį atliktas paslaugas vykdant Moldovos ir Rusijos sutartis. Šio ieškinio nagrinėjimas buvo sustabdytas neterminuotam laikotarpiui.

19 2000m. balandžio 4 d. Komisija nusiuntė *Helmico* du oficialius nurodymus grąžinti lėšas pagal faktinių bylos aplinkybių metu galiojusio 1977 m. gruodžio 21 d. Finansinio reglamento, taikomo Europos Bendrijų bendrajam biudžetui (OL L 356, p. 1), 28 straipsnio 2 dalį.

20 2000 ir 2001 m. *Masdar* kreipėsi į Komisiją, kad ši išnagrinėtų galimybę sumokėti už atliktus darbus, už kuriuos sąskaitos faktūros buvo skirtos *Helmico*. Kelis kartus susitiko *Masdar* advokatai ir Komisijos tarnybos aptarti šį klausimą.

21 2001 m. spalio 16 d. Komisijos tarnybos atsakė, kad informacija buvo perduota kompetentingoms GD „Biudžetas“ tarnyboms, Europos kovos su sukčiavimu tarnybai ir finansų bei sutarčių skyriui, užsiimančiam TACIS programomis, ir kad Komisijos tarnybos ėmėsi visų būtinų veiksmų surasti *Helmico* administratorius.

22 2002 m. vasario 1 d. raštu atsakydamos į *Masdar* advokatų pateiktą prašymą, Komisijos tarnybos paaiškino, kad 2000 m. balandžio 4 d. *Helmico* buvo pateikti du nurodymai grąžinti lėšas, kurių pirmas dėl 1 236 200,91 euro sumos susijęs su Moldovos sutartimi, o antras dėl 854 967,16 euro – su Rusijos sutartimi, iš viso nurodyta grąžinti 2 091 168,07 euro.

23 2003 m. vasario 18 d. dar kartą susitiko *Masdar* advokatai ir Komisijos tarnybos.

24 2003 m. balandžio 23 d. *Masdar* advokatai Komisijos tarnyboms nusiuntė registruotą laišką, kuris baigiamas taip:

„Jeigu Komisijos tarnybos vėliausiai iki 2003 m. gegužės 15 d. nepateiks mūsų klientui konkretaus mokėjimo už atliktas paslaugas pasiūlymo, Pirmosios instancijos teisme bus pareikštas ieškinys Komisijai pagal EB 235 ir 288 straipsnius <…>“

25 2003 m. gegužės 15 d. faksu Komisija *Masdar* advokatams pasiūlė susitikti ir aptarti galimą taikų susitarimą, pagal kurį Komisija sumokėtų jai 249 314,35 euro už darbus, atliktus atskleidus *Helmico* sukčiavimą, jeigu *Masdar* įrodys, kad buvo susitarta, jog jai Komisija mokės tiesiogiai, jei ji įgyvendins Rusijos ir Moldovos projektus.

26 2003 m. birželio 23 d. registruotu laišku *Masdar* advokatai Komisijos tarnyboms atsakė, kad jie atsisako dalyvauti derybose Komisijos pasiūlytomis sąlygomis, išdėstydami *Masdar* reikalavimo detales bei sąlygas, kuriomis ji dalyvautų susitikime.

27 Po šio registruoto laiško 2003 m. liepos 3 d. buvo išsiųstas faksas, kuriame *Masdar* advokatai prašė Komisijos atsakyti dėl galimybės iki 2003 m. liepos 15 d. suorganizuoti susitikimą laikantis pasiūlytų sąlygų. Šiame fakse buvo nurodyta, kad šiam susitikimui neįvykus bus pareikštas ieškinys Pirmosios instancijos teisme.

28 2003 m. liepos 22 d. laišku Komisijos tarnybos atsakė, kad jos negali įvykdyti *Masdar* prašymo sumokėti.

Procesas Pirmosios instancijos teisme ir skundžiamas sprendimas

29 2003 m. spalio 30 d. pateiktu pareiškimu *Masdar* pagal EB 235 straipsnį ir EB 288 straipsnio antrąją pastraipą pareiškė ieškinį dėl žalos atlyginimo Pirmosios instancijos teisme. Pagrįsdama savo prašymą atlyginti žalą ji rėmėsi nepagrįsto praturtėjimo (*de in rem verso*) draudimo principu, kito asmens reikalų tvarkymo principu (*negotiorum gestio*), teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu ir galiausiai tuo, kad Komisijos tarnybų veiksmai yra padaryti tyčia arba dėl nerūpestingumo, dėl kurių jai buvo padaryta žala.

30 Taikant proceso organizavimo priemones 2005 m. spalio 6 d. Pirmosios instancijos teisme įvyko neformalus susirinkimas, siekiant išnagrinėti taikaus ginčo sprendimo galimybes.

31 Pasibaigus posėdžiui, kuris taip pat įvyko tą pačią dieną, Pirmosios instancijos teismas šalims nustatė terminą iki 2005 m. lapkričio 30 d. išnagrinėti taikaus ginčo sprendimo galimybes.

32 2005 m. lapkričio 29 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateiktu laišku Komisija informavo Pirmosios instancijos teismą, kad šalys nesurado taikaus ginčo sprendimo būdo.

33 Skundžiamo sprendimo 69 punkte nurodęs, kad „ieškovės prašymas atlyginti žalą pagrįstas, pirma, deliktinės atsakomybės, kuri nesusijusi su Bendrijos institucijų ar jos darbuotojų neteisėtais veiksmais įgyvendinant savo funkcijas (nepagrįstas praturtėjimas ir *negotiorum gestio*) taisyklėmis, ir, antra, Bendrijos deliktinės atsakomybės, kylančios dėl šių institucijų ir jos darbuotojų neteisėtų veiksmų įgyvendinant savo funkcijas (teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimas ir Komisijos tyčia arba nerūpestingumas), taisyklėmis“, Pirmosios instancijos teismas pirmiausia atmetė argumentus, susijusius su nepagrįstu praturtėjimu ir *negotiorum gestio* dėl šių priežasčių:

„91 <…> deliktinės atsakomybės nuostatos, įtvirtintos daugelyje nacionalinės teisės sistemų, nebūtinai numato atsakovo neteisėtų ar tyčinių veiksmų sąlygą. Ieškiniai dėl nepagrįsto praturtėjimo ar *negotiorum gestio* yra numatomi esant specifinėms civilinės teisės aplinkybėms kaip nesutartinio įsipareigojimo šaltinis praturtėjusiojo ar įgaliotojo situacijoje esantiems asmenims, kurie paprastai reiškiami dėl neteisėtai išmokėtų sumų išieškojimo arba nuostolių įgaliotiniui atlyginimo.

92 Todėl negalima daryti išvados, kad šie ieškovės nurodyti ieškinio pagrindai dėl nepagrįsto praturtėjimo ir *negotiorum gestio* turi būti atmesti tik dėl to, kad institucijos veiksmų neteisėtumo sąlyga, kaip tvirtina Komisija, nėra įvykdyta.

93 <…> EB 288 straipsnio antroji pastraipa nustato pareigą Bendrijai atlyginti savo institucijų padarytą žalą, neapribodama Bendrijos deliktinės atsakomybės tik atsakomybe dėl kaltės. <…>

<…>

95 Siekiant nustatyti, ar šie principai taikytini, reikia išnagrinėti, ar ieškinio, pagrįsto *in rem verso* ar *negotiorum gestio*, pateikimo sąlygos yra įvykdytos šioje byloje.

96 Šiuo atžvilgiu reikia konstatuoti, kad <…> šios bylos faktinėmis ir teisinėmis aplinkybėmis ieškiniai dėl nepagrįsto praturtėjimo ar *negotiorum gestio*, negali būti patenkinti.

97 Pagal bendrus valstybių narių teisės sistemoms bendruosius principus šie ieškiniai negali būti pateikti, kai praturtėjusiojo asmens ar atstovaujamojo gauta nauda gali būti pateisinta sutartimi ar teisės akte numatyta pareiga. Be to, pagal tuos pačius principus tokius ieškinius galima pateikti tik subsidiariai, tai yra tuo atveju, kai šalis, kuriai padaryta žala, negali kitaip susigrąžinti jai mokėtinų sumų.

98 Šioje byloje akivaizdu, kad sutartiniai santykiai egzistuoja tarp Komisijos ir *Helmico* bei tarp pastarosios ir ieškovės. Tariama tiesioginė žala atitinka sumą, kurią *Helmico* turi sumokėti ieškovei pagal šių dviejų šalių sudarytas subrangos sutartis, kurios numato arbitražinę išlygą, nurodant, kad galimų sutartinių ginčų sprendimas priskiriamas Anglijos ir Velso teismų kompetencijai. Todėl neginčijamai *Helmico* turi atlyginti ieškovei už atliktus darbus ir prisiimti dėl nesumokėjimo tenkančią atsakomybę, ką patvirtina *High Court of Justice* nagrinėjamas ieškovės ieškinys prieš *Helmico*, kuris šiuo metu sustabdytas. Galimas *Helmico* nemokumas negali pateisinti to, kad Komisija turi prisiimti šią atsakomybę, nes ieškovei negali būti mokama iš dviejų šaltinių. Iš tiesų iš bylos medžiagos matyti, o šito šalys neginčijo, kad šis teisminis procesas *High Court of Justice* susijęs su sumokėjimu už paslaugas, kuris nagrinėjamas šioje byloje.

99 Iš to matyti, kad galimas Komisijos praturtėjimas arba ieškovės pajamų praradimas, kilęs iš nustatytų sutartinių santykių, negali būti laikomas nepagrįstu.

100 <…> Civilinio ieškinio *negotiorum gestio* pateikimo sąlygos nėra akivaizdžiai įvykdytos dėl šių priežasčių.

101 Reikia nurodyti, kad ieškovės sutartinių įsipareigojimų vykdymas *Helmico* atžvilgiu negali būti pagrįstai laikomas savanorišku kišimusi į kito asmens reikalus, kurie turi būti tvarkomi, kaip reikalaujama nagrinėjamo ieškinio atveju. <…> Galiausiai ieškovės argumentai taip pat prieštarauja *negotiorum gestio* principams, kalbant apie tai, kad įgaliotojas yra informuotas apie įgaliotinio veiksmus. Įgaliotinis paprastai atlieka veiksmus be įgaliotojo žinios arba bent jau taip, kad pastarasis nežino, jog jam būtinai tuoj pat reikia imtis veiksmų. Be to, pati ieškovė nurodo, kad jos pasirinkimą 1998 m. spalio mėn. toliau tęsti darbus lėmė Komisijos skatinimas.

102 Dar daugiau, galima pastebėti, kad pagal teismo praktiką ūkio subjektai turi prisiimti su jų veikla susijusią ekonominę riziką, atsižvelgiant į kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybes <…>.

103 Be to, nebuvo nustatyta, kad ieškovei būtų padaryta neįprasta ar ypatinga žala, viršijanti jos veiklai būdingas ekonominės ir komercinės rizikos ribas. Bet kokiuose sutartiniuose santykiuose yra tam tikra rizika, jog šalis tinkamai nevykdys sutarties ar netgi taps nemoki. Sutarties šalys turi imtis tinkamų priemonių, kad sumažintų šią riziką pačioje sutartyje. Ieškovė žinojo, kad *Helmico* neįgyvendina savo sutartinių įsipareigojimų, bet sąmoningai pasirinko toliau vykdyti savo įsipareigojimus, o ne pareikšti ieškinį. Todėl ji prisiėmė normalia laikoma komercinę riziką. <…>“

34 Pirmosios instancijos teismas taip pat atmetė kitus *Masdar* ieškinio pagrindus. Argumentus, susijusius su teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu, Pirmosios instancijos teismas atmetė dėl šių priežasčių:

„119 <…> teisė remtis teisėtų lūkesčių apsauga <…> užtikrinta kiekvienam asmeniui, esančiam tokioje padėtyje, kurioje Bendrijos administracija paskatino jo pagrįstų lūkesčių atsiradimą, suteikdama jam tikslias garantijas. Tokias garantijas, neatsižvelgiant į jų pateikimo formą, sudaro tiksli, nesąlyginė ir tikrovę atitinkanti informacija iš teisėtų ir patikimų šaltinių <…>. Taip pat pagal teismo praktiką teisėtų lūkesčių principas yra teisės norma, suteikianti teises asmenims <…>. Taigi dėl šio principo pažeidimo gali kilti Bendrijos atsakomybė. Vis dėlto ūkio subjektai turi prisiimti su jų veikla susijusią ekonominę riziką, atsižvelgiant į kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybes <…>.

120 Iš bylos medžiagos matyti, kad ieškovės nurodyti lūkesčiai yra susiję su Komisijos sumokėjimu už *Helmico* pagal sutartis suteiktas paslaugas. Šioje byloje reikia konstatuoti, kad rašytiniai Komisijos dokumentai, kuriuos turi Pirmosios instancijos teismas, negali būti aiškinami kaip konkrečios garantijos, kad Komisija įsipareigoja atlyginti ieškovei už paslaugas, dėl kurių ji gali turėti pagrįstų lūkesčių."

35 Skundžiamo sprendimo 121–129 punktuose Pirmosios instancijos teismas patvirtino šio sprendimo 120 punkte išdėstytą teiginį išsamiu bylos medžiagos tyrimu.

36 Dėl pagrindo, grindžiamo Komisijos rūpestingumo stoka, Pirmosios instancijos teismas nusprendė:

„140 Iš ieškovės rašytinių pastabų matyti, kad Komisija kaltinama dėl mokėjimų *Helmico* sustabdymo. Ieškovės manymu, Komisijos elgesys yra neteisėtas, nes ji neatliko pareigos pagrįstai rūpintis, kad, vykdant šį sustabdymą, ji nepadarytų žalos tretiesiems asmenims ir prireikus atlygintų jiems padarytą žalą.

141 Pirmiausia <…> ieškovė tik tvirtina, jog tokia rūpinimosi pareiga egzistuoja, nepateikdama jokio įrodymo ar teisinių argumentų savo tvirtinimui pagrįsti bei nenurodydama tokios pareigos šaltinio bei apimties. Pirmosios instancijos teismas mano, kad labai bendra nuoroda į bendruosius deliktinės atsakomybės dėl kaltės principus, taikomus civilinės teisės sistemose, ir į deliktinės atsakomybės dėl nerūpestingumo principus, taikomus anglosaksų sistemose, neleidžia įrodyti Komisijos pareigos sprendžiant dėl mokėjimų sustabdymo sutartiniuose santykiuose atsižvelgti į trečiųjų asmenų interesus buvimo. <…> Pirmosios instancijos teismas taip pat tvirtina, <…> kad ieškovė neįrodė priežastinio ryšio tarp tariamo pareigos pažeidimo ir žalos, kuri nurodoma. <…>“

Šalių reikalavimai

37 Apeliantė Teisingumo Teismo prašo:

— panaikinti skundžiamą sprendimą,

— priteisti iš Komisijos sumokėti apeliantei 448 947,78 euro sumą, kurią *Masdar* nurodė pirmojoje instancijoje, arba, nepatenkinus šio reikalavimo, 249 314,35 euro sumą, arba bet kurią kitą sumą, kurią Teisingumo Teismas laiko pagrįsta, ir palūkanas nuo nurodytos sumos,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas, patirtas šioje instancijoje ir pirmojoje instancijoje.

38 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

— atmesti apeliacinį skundą,

— nepatenkinus šio reikalavimo, jei Teisingumo Teismas panaikintų visą skundžiamą sprendimą ar jo dalį, atmesti apeliantės prašymą atlyginti žalą,

— priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas, patirtas šioje instancijoje ir pirmojoje instancijoje,

— nepatenkinus ir šio reikalavimo, jei Teisingumo Teismas patenkintų apeliantės prašymus, priteisti iš pastarosios vieną trečdalį bylinėjimosi išlaidų, kurias ji patyrė pirmojoje instancijoje.

Dėl apeliacinio skundo

39 Apeliantė savo apeliaciniam skundui pagrįsti iš esmės nurodo penkis pagrindus, susijusius, pirma, su teisės klaidomis ir motyvavimo stoka nagrinėjant nepagrįsto praturtėjimo klausimą, antra, faktų iškraipymu ir teisės klaida nagrinėjant *negotiorum gestio* klausimą, trečia, teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu ir prieštaraujančiais motyvais, ketvirta, klaidingu pagrindo, susijusio su tyčia ar nerūpestingumu, vertinimu ir, penkta, ne visapusišku faktinių aplinkybių tyrimu.

Dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo, grindžiamo teisės klaidomis ir motyvavimo stoka nagrinėjant nepagrįsto praturtėjimo klausimą

Šalių argumentai

40 Apeliantė kaltina Pirmosios instancijos teismą klaidingai nusprendus, kad apeliantė veikė išimtinai laikydamasi *Helmico* atžvilgiu prisiimtų sutartinių įsipareigojimų.

41 Be to, Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą, neatsižvelgdamas į faktinę aplinkybę, kad Komisija nebuvo įprasta *Helmico* kontrahentė – ji turėjo išieškojimo teisę. Iš pradžių leidusi apeliantei užbaigti darbus ir po to pasinaudojusi savo išieškojimo teise, Komisija paneigdama jų ankstesnių sutartinių santykių praktinę reikšmę nepagrįstai praturtėjo.

42 Komisija pastebi, kad apeliantė nenutraukė savo sutarčių su *Helmico*.

43 Bet kuriuo atveju skundžiamo sprendimo 97–99 punktuose Pirmosios instancijos teismas teisingai nusprendė, kad Komisija nepagrįstai nepraturtėjo, nes ji gavo naudos pagal sutartį, kurią buvo sudariusi su *Helmico*, ir kad apeliantė turėjo veikti pagal subrangos sutartį, kurią ji sudarė su ta pačia bendrove.

Teisingumo Teismo vertinimas

44 Pagal valstybių narių teisės sistemoms bendrus principus asmuo, patyręs nuostolių, kurie praturtina kitą asmenį, nors nėra tokio praturtėjimo teisinio pagrindo, paprastai turi teisę išieškoti šių nuostolių dydžio atlyginimą iš praturtėjusio asmens.

45 Šiuo atžvilgiu, kaip tai nurodė Pirmosios instancijos teismas, ieškinys dėl nepagrįsto praturtėjimo, įtvirtintas daugelyje nacionalinės teisės sistemų, nenumato atsakovo neteisėtų veiksmų ar kaltės sąlygos.

46 Tačiau tam, kad toks ieškinys būtų patenkintas, būtina, kad praturtėjimas neturėtų jokio galiojančio teisinio pagrindo. Ši sąlyga nėra įvykdyta, visų pirma, jei praturtėjimas gali būti pateisinamas sutartiniais įsipareigojimais.

47 Kadangi dėl tokio, kaip aprašytas pirmiau, nepagrįsto praturtėjimo kyla valstybių narių teisės sistemoms būdinga nesutartinė pareiga, Bendrija negali netaikyti tų pačių principų savo atžvilgiu, jei fizinis ar juridinis asmuo ją kaltina nepagrįstu praturtėjimu jo sąskaita.

48 Atsižvelgiant į tai, kad bet kokia dėl nepagrįsto praturtėjimo kylanti pareiga būtinai turi būti nesutartinė, reikėtų leisti ja remtis pagal EB 235 straipsnį ir 288 straipsnio antrąją pastraipą, kaip tai padarė Pirmosios instancijos teismas šioje byloje.

49 Žinoma, ieškinys dėl nepagrįsto praturtėjimo nepatenka į deliktinės atsakomybės siaurąja prasme taikymo sritį, nes jos atsiradimas priklauso nuo visų sąlygų, susijusių su Bendrijai inkriminuojamų veiksmų neteisėtumu, žalos realumu ir priežastinio ryšio tarp šių veiksmų ir nurodytos žalos egzistavimu, įvykdymo (žr., be kita ko, 2008 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *FIAMM ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją*, C-120/06 P ir C-121/06 P, Rink. p. I-6513, 106 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Nuo ieškinių dėl šios atsakomybės jis skiriasi tuo, kad nereikalaujama įrodyti atsakovo neteisėto

elgesio nei paties elgesio egzistavimo, tereikia įrodyti atsakovo praturtėjimą be galiojančio teisinio pagrindo ir tai, kad dėl šio praturtėjimo ieškovas patyrė nuostolių.

50 Tačiau, nepaisant šių ypatumų, negalima atsisakyti suteikti galimybę asmeniui pareikšti Bendrijai ieškinį dėl nepagrįsto praturtėjimo vien todėl, kad Sutartyje nėra aiškiai numatytos tokio pobūdžio teisių gynimo priemonės. EB 235 straipsnio ir EB 288 straipsnio antrosios pastraipos aiškinimas, pagal kurį tokia galimybė atmetama, lemtų Teisingumo Teismo praktikoje įtvirtintam ir 2000 m. gruodžio 7 d. Nicoje paskelbtos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (OL C 364, p. 1) 47 straipsnyje patvirtintam veiksmingos teisminės apsaugos principui prieštaraujantį rezultatą (žr. 2007 m. kovo 13 d. Sprendimo *Unibet*, C-432/05, Rink. p. I-2271, 37 punktą ir 2008 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją*, C-402/05 P ir C-415/05 P, Rink. p. I-6351, 335 punktą).

51 Atsižvelgiant į šias pirmines pastabas reikia išnagrinėti, ar Pirmosios instancijos teismas padarė klaidų nagrinėdamas nepagrįsto praturtėjimo klausimą.

52 Iš skundžiamo sprendimo matyti, kad Pirmosios instancijos teismas atmetė apeliantės argumentus remdamasis tuo, kad sutartiniai santykiai egzistavo tarp Komisijos ir *Helmico* bei tarp pastarosios ir apeliantės. Pirmosios instancijos teismas iš šios aplinkybės padarė išvadą, kad Komisija praturtėjo arba apeliantė neteko pajamų dėl nustatytų sutartinių įsipareigojimų, todėl praturtėjimas negali būti laikomas „nepagrįstu“.

53 Be to, Pirmosios instancijos teismas manė, kad apeliantė turėjo alternatyvų kelią gauti tai, kas jai priklausė, nes ji pagal savo su *Helmico* sudarytas subrangos sutartis galėjo

prieš ją pareikšti ieškinį dėl sutartinės atsakomybės šiose sutartyse numatytuose Anglijos ir Velso teismuose.

54 Kaip buvo nurodyta šio sprendimo 46 punkte, iš tiesų praturtėjimas negali būti laikomas „nepagrįstu“, jei jis gali būti pateisinamas sutartiniais įsipareigojimais.

55 Jeigu, priešingai, sutartys, pagal kurias teikiamos paslaugos, negalioja ir nustoja egzistuoti, šių paslaugų gavėjo gauta nauda pagal valstybių narių teisinėse sistemose išplėtotus principus tam tikromis sąlygomis gali būti išieškoma.

56 Nesant būtinybės nagrinėti, kokiomis sąlygomis šiuo paskutiniu atveju turi būti vykdomas toks išieškojimas, reikia konstatuoti, kad Pirmosios instancijos teismas teisingai taikė pirmiau nurodytą skirtumą tarp praturtėjimo dėl sutartinių santykių ir „nepagrįsto“ praturtėjimo.

57 Dėl generalinio advokato išvados 53 ir 54 punktuose išdėstytų priežasčių Pirmosios instancijos teismas galėjo nuspręsti, kad tarp Komisijos ir *Helmico* bei tarp pastarosios ir apeliantės sudarytos sutartys nenustojo egzistuoti. Pirmosios instancijos teismas iš šios aplinkybės padarė teisingą išvadą, kad Bendrija neturėjo nesutartinės pareigos padengti apeliantės išlaidas, patirtas užbaigiant Rusijos ir Moldovos projektus.

58 Pirmosios instancijos teismas, be kita ko, konstatavo, kad apeliantė, žinodama, kad *Helmico* nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų, sąmoningai pasirinko toliau vykdyti savuosius. Jis taip pat priminė, kad apeliantė, taikydama jos sutartyse su *Helmico* numatytą arbitražinę išlygą, pradėjo prieš pastarąją teisminį procesą.

59 Be to, Pirmosios instancijos teismas teisingai pabrėžė, kad bet kokiuose sutartiniuose santykiuose yra rizikos, kad viena šalis tinkamai nevykdys sutarties ar taps nemoki. Tai yra komercinė rizika, būdinga ūkio subjektų veiklai.

60 Šis veiksnys yra ypač svarbus Bendrijos paramos programose. Iš tiesų nėra reta, kad kontrahentas, kuriam Komisija paveda projektą, jam tik vadovauja, o jį vykdyti perduoda subrangovams, kurie prireikus taip pat dirba su subrangovais. Tokiame kontekste kiekvienas su projektu susijęs ūkio subjektas turi prisiimti riziką, jog jo kontrahentas taps nemokus ar padarys pažeidimus, dėl kurių Bendrijos mokėjimai gali būti sustabdyti ar net nurodoma juos išieškoti. Šiomis aplinkybėmis taip lengvai negalima pripažinti, kad dėl nuostolių, atsiradusių pasitvirtinus tokiai rizikai, Bendrija turi vykdyti mokėjimus *ad hoc*.

61 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad Pirmosios instancijos teismas, nagrinėdamas nepagrįsto praturtėjimo klausimą, nepadarė jokios teisės klaidos ar motyvavimo pažeidimo. Todėl pirmasis apeliacinio skundo pagrindas turi būti atmestas.

Dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo, grindžiamo faktų iškraipymu ir teisės klaida nagrinėjant „negotiorum gestio“ klausimą

Šalių argumentai

62 Apeliantė mano, kad skundžiamame sprendime išdėstytuose motyvuose dėl *negotiorum gestio* yra padaryta fakto ir teisės klaidų.

63 Jos teigimu, Pirmosios instancijos teismo teiginiai, kad apeliantės įsikišimas nebuvo savanoriškas ir kad Komisija galėjo vadovauti projektams, yra akivaizdžiai klaidingi.

64 Be to, Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 101 punkte nuspręsdamas, kad *negotiorum gestio* principas negali būti taikomas, jei įgaliotojas suvokia būtinumą imtis veiksmų, padarė teisės klaidą.

65 Komisija nurodo, jog skundžiamo sprendimo 97 ir kituose punktuose esančio teiginio, kad apeliantė veikė pagal savo sutartis su *Helmico*, pakanka argumentams, susijusiems su *negotiorum gestio*, atmesti.

Teisingumo Teismo vertinimas

66 Nesant būtinybės nagrinėti, ar Pirmosios instancijos teismas teisingai teisiškai kvalifikavo elgesį, pagrįstą *negotiorum gestio*, reikia konstatuoti, kad apeliantės antrajame pagrinde pateikti argumentai bet kuriuo atveju negali būti priimtini.

67 Pirmiausia, apeliantė negali pagrįstai tvirtinti, kad paslaugas ji teikė savanoriškai. Iš tiesų tiek pirmojoje, tiek apeliacinėje instancijose apeliantė pabrėžė, kad atskleidus *Helmico* padarytus pažeidimus ji toliau teikė paslaugas, nes ji manė, kad Komisija jai garantavo atlygį už jas. Jau vien dėl šios priežasties negalima tvirtinti, kad Pirmosios instancijos teismas iškraipė faktus atsisakydamas pripažinti savanorišką įsikišimą.

68 Dėl argumento, kad Pirmosios instancijos teismas iškraipė faktus konstatuodamas, kad Komisija galėjo vadovauti projektams, pakanka pastebėti, jog apeliantė nepateikė įrodymų, iš kurių būtų matyti, kad Komisija nebegalėjo užtikrinti vadovavimo aptariamai programai ar projektams.

69 Galiausiai dėl argumento, pagrįsto teisės klaida, reikia nurodyti, jog skundžiamo sprendimo 101 punkte Pirmosios instancijos teismas pabrėžė, kad įgaliotinis „paprastai“ atlieka veiksmus be įgaliotojo žinios arba bent jau taip, kad pastarasis nežino, jog jam būtinai tuoj pat reikia imtis veiksmų. Taigi, priešingai nei tvirtina apeliantė, Pirmosios instancijos teismas neatmetė galimybės, kad *negotiorum gestio* principas gali būti taikomas aplinkybėmis, kai įgaliotojas žinojo apie tokią būtinybę.

70 Todėl antrasis apeliacinio skundo pagrindas taip pat turi būti atmestas.

Dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo, grindžiamo teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu ir prieštaraujančiais motyvais

Šalių argumentai

71 Apeliantė tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismo motyvai susiję su nepagrįstu praturtėjimu ir *negotiorum gestio* prieštarauja motyvams, susijusiems su teisėtų lūkesčių apsaugos principu.

72 Ji nurodo, jog Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 101 punkte pripažino, kad Komisija skatino apeliantę toliau teikti paslaugas, o šio sprendimo 148 punkte – jog Komisija ir apeliantė kartu norėjo, kad pastaroji užbaigtų projektus ir jai būtų atlyginta. Todėl skundžiamo sprendimo 130 punkte pateikta išvada, kad „turima informacija, išnagrinėta atskirai ar kartu, neparodo konkrečių Komisijos suteiktų garantijų, dėl kurių ieškovė galėtų turėti pagrįstų lūkesčių, leidžiančių remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu“, yra akivaizdžiai klaidinga.

73 Papildomai apeliantė tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismo kriterijai yra per griežti tokiais atvejais, kuris nagrinėjamas šioje byloje. Jos manymu, reikia pripažinti, kad

egzistuoja konkrečios garantijos, jei Bendrijos institucijos elgesiu subrangovas skatinamas teikti paslaugas institucijai, nors tapo aišku, kad pagrindinis kontrahentas neatlygins šiam subrangovui.

74 Komisija pirmiausia tvirtina, kad šis pagrindas susijęs su fakto klausimais, todėl yra nepriimtinas.

75 Kalbant apie teisėtų lūkesčių apsaugos principą Komisija nurodo, kad Pirmosios instancijos teismas detaliai išnagrinėjo, pirma, ar Komisijos rašytiniai dokumentai gali būti aiškinami kaip konkrečios garantijos, kad ji prisiima atsakomybę dėl mokėjimų, ir, antra, ar įrodymai leidžia manyti, kad tokios konkrečios garantijos buvo suteiktos per 1998 m. spalio 2 d. posėdį.

Teisingumo Teismo vertinimas

76 Visų pirma, reikia priminti, kad klausimas, ar Pirmosios instancijos teismo sprendimo motyvavimas yra prieštaringas ar nepakankamas, yra teisės klausimas ir gali būti keliamas paduodant apeliacinį skundą (2007 m. sausio 25 d. Sprendimo *Sumitomo Metal Industries ir Nippon Steel prieš Komisiją,* C-403/04 P ir C-405/04 P, Rink. p. I-729, 77 punktas ir jame nurodyta teismų praktika).

77 Šis pagrindas taip pat yra priimtinas tiek, kiek jis yra pagrįstas teisėtų lūkesčių apsaugos pažeidimo principu. Iš tikrųjų apeliantės argumentais šiuo klausimu nebuvo siekiama konstatuoti konkrečių faktų, o jie susiję su kriterijumi, kuriuo Pirmosios instancijos

teismo rėmėsi taikydamas minėtą principą. Klausimas, ar vertindamas faktus Pirmosios instancijos teismas taikė tinkamą teisės normą, yra teisės klausimas (minėto sprendimo *Sumitomo Metal Industries ir Nippon Steel prieš Komisiją* 40 punktas).

78 Todėl, priešingai nei tvirtina Komisija, šis pagrindas turi būti išnagrinėtas iš esmės.

79 Visų pirma, dėl tariamų prieštaraujančių motyvų apeliantė tvirtina, jog Pirmosios instancijos teismo teiginys, kad Komisija turėjo tokį patį tikslą kaip *Masdar*, būtent įvykdyti projektus taip, kaip buvo numatyta iš pradžių, ir skatino pastarąją toliau teikti paslaugas, prieštarauja jo išvadai, kad Komisija nepateikė konkrečių garantijų.

80 Šiam argumentui negali būti pritarta. Kaip nurodė Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 120 punkte, apeliantės minėtos konkrečios garantijos susijusios su Komisijos atlygiu už paslaugas, kurias *Masdar* suteikė *Helmico*. Pirmosios instancijos teismo kitur skundžiamame sprendime konstatuota aplinkybė, jog Komisija, pageidaudama, kad projektai būtų įvykdyti kaip buvo numatyta, paskatino apeliantę toliau teikti paslaugas, akivaizdžiai neturi jokio ryšio su apeliantės argumentu, kad Komisija įsipareigojo jai tiesiogiai atlyginti. Todėl nėra jokio prieštaravimo tarp Pirmosios instancijos teismo teiginių dėl Komisijos išsakytų pageidavimų projektų įvykdymo klausimu ir Komisijos atsisakymo tiesiogiai atlyginti apeliantei.

81 Kalbant apie skundžiamo sprendimo 119 punkte Pirmosios instancijos teismo nurodytą kriterijų, norint taikyti šioje byloje teisėtų lūkesčių apsaugos principą, reikia konstatuoti, kad jis atitinka nusistovėjusią teismo praktiką, pagal kurią niekas negali remtis šio principo pažeidimu, jei administracija nesuteikė konkrečių garantijų (šiuo klausimu žr. 2006 m. birželio 22 d. Sprendimo *Belgija ir Forum 187 prieš Komisiją*, C-182/03 ir C-217/03, Rink. p. I-5479, 147 punktą bei 2007 m. liepos 18 d. Sprendimo *AER prieš Karatzoglou*, C-213/06 P, Rink. p. I-6733, 33 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

82 Apeliantė tvirtina, kad tokiais atvejais, kuris nagrinėjamas šioje byloje, konkrečių garantijų sąlyga turi būti taikoma lanksčiai. Teisėtų lūkesčių kiltų, jei Bendrijos institucijos elgesiu subrangovas yra skatinamas teikti paslaugas institucijai, išaiškėjus, kad Bendrijos kontrahentas neatlygins šiam subrangovui.

83 Šiam argumentui negali būti pritarta.

84 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad Bendrijos teisės aktais nustatyta paramos programų sistema remiasi Komisijos kontrahento tam tikrų įsipareigojimų, jam suteikiančių teisę į numatytą finansinę paramą, vykdymu. Jeigu kontrahentas neįvykdė projekto pagal sąlygas, kurios buvo taikomos finansinei paramai suteikti, jis negali remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu, siekdamas gauti finansinę paramą (šiuo klausimu žr. 2008 m. kovo 13 d. Sprendimo *Vereniging Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening ir kt.*, C-383/06–C-385/06, Rink. p. I-1561, 56 punktą).

85 Tai leidžia Komisijai, kontrahentui padarius pažeidimų vykdant Bendrijos paramos projektą, įvykdyti savo pareigą apsaugoti Bendrijos finansinius interesus ir biudžetinę drausmę.

86 Šiame kontekste, kuriame projekto finansinė priežiūra yra ypač svarbi, subrangovai negali remtis neaiškiomis nuorodomis, pagrįsdami teisėtus lūkesčius, kad Komisija jų atžvilgiu imsis finansinių priemonių tiesiogiai atlygindama už jų paslaugas. Tokių teisėtų lūkesčių gali kilti tik dėl konkrečių šios institucijos garantijų, aiškiai patvirtinančių, kad ji garantuoja atlygį už subrangos paslaugas. Tačiau, kaip Pirmosios instancijos teismas konstatavo, nebuvo įrodyta, kad tokių garantijų buvo.

87 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad trečiasis apeliacinio skundo pagrindas taip pat turi būti atmestas.

Dėl ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo, grindžiamo klaidingu pagrindo dėl tyčios ar nerūpestingumo vertinimu

Šalių argumentai

88 Apeliantė kaltina Pirmosios instancijos teismą skundžiamo sprendimo 141 punkte nusprendus, „kad ieškovė tik tvirtina, jog <…> (140 punkte aprašyta) rūpinimosi pareiga egzistuoja, nepateikdama jokio įrodymo ar teisinių argumentų savo tvirtinimui

pagrįsti“, nors ji, atsižvelgdama į teisinę tyčios ir nerūpestingumo sąvokų analizę, išdėstė, kad jei Komisija pasinaudoja savo teise sustabdyti mokėjimą pagal sutartį dėl kontrahento padarytų pažeidimų, žinodama, kad subrangovas dirbo kontrahentui, ji turi įrodyti, kad veikė pakankamai rūpestingai, užtikrindama, kad ji nedaro žalos minėtam subrangovui. Be to, apeliantė tvirtina, kad Komisija veikė akivaizdžiai nerūpestingai, atsižvelgiant į tai, kad ji iš pradžių leido apeliantei užbaigti darbus, o vėliau pasinaudojo savo teise išieškoti.

89 Komisija tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 141 punkte Pirmosios instancijos teismas teisingai nusprendė, kad apeliantė nepagrindė savo argumento.

Teisingumo Teismo vertinimas

90 Kaip Teisingumo Teismas jau nurodė, nerūpestingumo sąvoka apima veiksmus ar neveikimą, kuriais atsakingas asmuo pažeidžia rūpestingumo pareigą, kurią jis turėjo ir galėjo įvykdyti atsižvelgiant į jo savybes, žinias, gebėjimus (šiuo klausimu žr. 2008 m. birželio 3 d. Sprendimo *Intertanko ir kt.*, C-308/06, Rink. p. I-4057, 74–77 punktus).

91 Todėl Bendrijos administracijai gali kilti deliktinė atsakomybė dėl neteisėto elgesio, jei ji neveikė taip rūpestingai, kaip reikalaujama, ir todėl padarė žalos (šiuo klausimu žr. 1985 m. lapkričio 7 d. Sprendimo *Adams prieš Komisiją*, 145/83, Rink. p. 3539,

44 punktą ir 2007 m. birželio 28 d. Sprendimo *Internationaler Hilfsfonds prieš Komisiją*, C-331/05 P, Rink. p. I-5475, 24 punktą).

92 Ši rūpestingumo pareiga būdinga gero administravimo principui. Ji bendrai taikoma Bendrijos administracijos veiksmams jos santykiuose su visuomene. Komisija jos taip pat turėjo laikytis savo santykiuose su *Masdar* ir savo pozicijose šios įmonės atžvilgiu.

93 Vis dėlto rūpestingumo pareiga neturi reikšmės, kurią apeliantė jai priskyrė. Ši pareiga reiškia, kad Bendrijos administracija turi veikti rūpestingai ir atsargiai. Tačiau administracija neturi pareigos užkirsti kelią žalai, kurią ūkio subjektai patiria pasitvirtinus įprastai komercinei rizikai, kuri aprašyta šio sprendimo 59 punkte.

94 Be to, kaip matyti iš Pirmosios instancijos teismo aprašytų ir šio sprendimo 14 punkte apibendrintų faktų, *Masdar* per *Helmico* sąskaitą gavo didelę sumą, siekiant atsižvelgti į sunkią situaciją, kurioje ji atsidūrė.

95 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, skundžiamo sprendimo 141 punkte Pirmosios instancijos teismas teisingai nusprendė, kad Komisija neturėtų derinti savo pozicijos prie apeliantės interesų nei nustatyti mechanizmą *ad hoc*, pavyzdžiui, sumokėti paramos likutį į specialią sąskaitą, prie kurios apeliantė turi priėjimą.

96 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad ketvirtasis apeliacinio skundo pagrindas turi būti atmestas.

Dėl penktojo apeliacinio skundo pagrindo, grindžiamo ne visapusišku faktų tyrimu

Šalių argumentai

97 Apeliantė mano, kad Pirmosios instancijos teismas taip pat turėjo išnagrinėti kontekstą, kuriame įvyko 1998 m. spalio 2 d. susirinkimas, būtent sutikdamas išklausyti liudytojų, kuriuos ji pasiūlė, parodymus.

98 Komisijos manymu, Pirmosios instancijos teismas detaliai išnagrinėjo konkrečių garantijų egzistavimo klausimą, todėl apeliantės pasiūlytų liudytojų parodymai negalėtų paneigti Pirmosios instancijos teismo teiginių, grindžiamų kitais per rašytinę ir žodinę procedūrą pateiktais įrodymais.

Teisingumo Teismo vertinimas

99 Kalbant apie Pirmosios instancijos teismo atliekamą bylos šalių pateiktų prašymų taikyti proceso organizavimo ar tyrimo priemones vertinimą, reikia priminti, kad tik Pirmosios instancijos teismas gali spręsti dėl galimos būtinybės papildyti informaciją, kurią jis turi apie nagrinėjamas bylas. Procesinių dokumentų įrodomoji galia priklauso nuo jo atlikto nepriklausomo faktų vertinimo, kurio Teisingumo Teismas netikrina apeliaciniame procese, išskyrus Pirmosios instancijos teismui pateiktų įrodymų

iškraipymo atvejį ar kai iš bylos medžiagos matyti, kad šio teismo išvados iš esmės netikslios (žr., be kita ko, 2001 m. liepos 10 d. Sprendimo *Ismeri Europa prieš Audito rūmus*, C-315/99 P, Rink. p. I-5281, 19 punktą bei 2008 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Vokietija ir kt. prieš Kronofrance*, C-75/05 P ir C-80/05 P, Rink. p. I-6619, 78 punktą).

100 Kadangi šioje byloje neįrodytas iškraipymo atvejis ar esminis netikslumas, Pirmosios instancijos teismas galėjo nuspręsti, jog bylos medžiagoje pateiktų įrodymų pakanka, kad jis galėtų priimti sprendimą.

101 Taigi penktasis apeliacinio skundo pagrindas turi būti atmestas.

102 Kadangi visi apeliantės nurodyti apeliacinio skundo pagrindai buvo atmesti, turi būti atmestas ir apeliacinis skundas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

103 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal Procedūros reglamento 118 straipsnį, pralaimėjusiai šaliai

nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija reikalavo priteisti bylinėjimosi išlaidas iš apeliantės ir pastaroji pralaimėjo bylą, ji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti apeliacinį skundą.

2. Priteisti iš *Masdar (UK) Ltd* bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.